

IL PENTATEUCO

VOLGARIZZATO E COMMENTATO

DA

SAMUEL DAVIDE LUZZATTO

CON

INTRODUZIONE CRITICA ED ERMENEUTICA

OPERA POSTUMA

Vol. III - Levitico

26 - SHEMINI'

PADOVA

Premiata Tipografia edit. F. Sacchetto

1871

ט

כֹּז (א) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה
 לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ב) וַיֹּאמֶר
 אֶל־אַהֲרֹן קַח־לָךְ עֵגֶל בֶּן־בָּקָר לְחֻטָּאת וְאַיִל
 לְעֹלָה תְּמִימִם וְהִקְרַב לְפָנַי יְהוָה: (ג) וְאֶל־
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ שְׁעִיר־עִזִּים
 לְחֻטָּאת וְעֵגֶל וּכְבֹשׂ בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה:
 (ד) וְיִשׁוּר וְאַיִל לְשִׁלְמִים לְזִבְחֵי לְפָנַי יְהוָה

LEVITICO IX

IX

(1) Ora nel giorno ottavo Mosè chiamò Aronne e i figli suoi, e gli anziani d'Israel. E disse ad Aronne: (2) Prenditi un giovine vitello, per sacrificio d'aspersione, ed un montone per olocausto, immacolati, e li presenta innanzi al Signore. (3) Ed ai figli d'Israel parlerai, con dire: Prendete un capretto per sacrificio d'aspersione, ed un vitello ed un agnello nati entro l'anno, immacolati, per olocausto. (4) Ed un bue

(א) וידר ביום השמיני: למלואים ולניסן, כרא"בע, ועיין כת"ה שם שמות מ' ב' שמניא לשון ר' אליה מורחיי שמניא מל' הכפרי שכן דעת ר' עקיבא, אלא שלפי כוונת הדפוס אינו כן. (ד) הקמן נמלת כרא"ה קשה, כי הוא בינוני זכר, והיה משפטו

וּמִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן כִּי הַיּוֹם יְהוָה נִרְאָה
 אֲלֵיכֶם: (ט) וַיִּקְחוּ אֶת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה אֶל-
 פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָל-הָעֵדָה וַיַּעֲמְדוּ
 לְפָנֵי יְהוָה: (י) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר-
 צִוָּה יְהוָה תַּעֲשׂוּ וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּכֹד יְהוָה:
 (יא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן קִרְב אֶל-הַמִּזְבֵּחַ
 וַעֲשֵׂה אֶת-הַטְּהָאֲתָךְ וְאֶת-עֲלֹתָךְ וּכְפַר בְּעֵדְךָ
 וּבְעֵד הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת-קִרְבַּן הָעָם וּכְפַר

LEVITICO IX

ed un montone per sacrificio di contentezza, da sacrificare innanzi al Signore, ed un'offerta farinacea intrisa coll'olio; poichè oggi il Signore si mostrerà a voi. (5) Essi recarono davanti al padiglione di congregazione ciò che comandò Mosè, e tutta la congrega s'avvicinò, e stette innanzi al Signore. (6) E Mosè disse: Quest'è ciò ch' il Signore ha comandato che facciate [cioè che rechiate questi sacrifici], perchè si mostri a voi la maestà del Signore. (7) Indi Mosè disse ad Aronne: Appressati all'altare, e fa il tuo sacrificio d'aspersione ed il tuo olocausto, e propizia per te e pel popolo, e fa il sacrificio del popolo, e propizia per essi, come il Signore ha coman-

בטול, ועם כי היום ה' נראה אליכם על ידית האש מן השמים לאכול הקרבנות (הז"ב ורח"נע), כי אמנם כל כס ניכר וגלוי הוא מראה כבוד ה', כמו ובקר ורחייתם את כבוד ה', שאין המכוון בו אלא ידית המן, ואולי בכוננה נקדו כראש ל' נקבה כמי שיתן אש ה' לא האל עמו. (ט) אל פני: מקרא קצר, ויקחו את אשר טע

בַּעֲדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: (ח) וַיִּקְרַב אֶהֱרֹן
 אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחֹט אֶת־עֹגֶל הַחֹטְאֹת אֲשֶׁר־
 לוֹ: (ט) וַיִּקְרְבוּ בָנָיו אֶהֱרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו
 וַיִּטְבֹּל אֶצְבָּעוֹ בַדָּם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ
 וְאֶת־הַדָּם יָצַק אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ: (י) וְאֶת־
 הַחֵלֶב וְאֶת־הַכֶּלִיֹּת וְאֶת־הַיֵּיתָרֹת מִן־הַכֶּבֶד
 מִן־הַחֹטְאֹת הַקָּטִיר הַמִּזְבֵּחַ כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: (יא) וְאֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הָעוֹר
 שָׂרָף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמִּחֲנֶה: (יב) וַיִּשְׁחֹט אֶת־
 הָעֵלָה וַיִּמְצְאוּ בָנָיו אֶהֱרֹן אֵלָיו אֶת־הַדָּם
 וַיִּזְרְקוּהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: (יג) וְאֶת־הָעֵלָה

LEVITICO IX

dato. (8) Aronne s'appressò all'altare, e scannò il suo vitello destinato per sacrificio d'aspersione. (9) I figli d'Aronne gliene presentarono il sangue, ed egli intinse il suo dito nel sangue, e ne mise sulle prominenze dell'altare, ed il (resto del) sangue colò al fondamento dell'altare. (10) Ed il sevo ed i reni, e la rete (levata) dal fegato, del sacrificio d'aspersione, fece ardere sull'altare, come il Signore comandò a Mosè. (11) E la carne e la pelle abbruciò fuori del campo. (12) E scannò l'olocausto, e i figli d'Aronne gliene porsero il sangue, ed egli lo sparse sull'altare all'intorno. (13) E l'olocausto gli por-

משם ויניחו אל פני גו', ע"ד קקס כ"א חלי. (י) הקטיר המזבח: שם חומס

הַמִּצִּיאוֹ אֵלָיו לְנִתְחִיָּה וְאֶת־הָרֹאֵשׁ וַיִּקְטֹר
עַל־הַמִּזְבֵּחַ: (יג) וַיִּרְחֹץ אֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־
הַכַּרְעִים וַיִּקְטֹר עַל־הָעֹלָה הַמִּזְבֵּחַ: (יד)
וַיִּקְרַב אֶת קַרְבֵּן הָעֵם וַיִּקַּח אֶת־שְׂעִיר
הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעֵם וַיִּשְׁחָטְהוּ וַיַּחַטְּאוּ
כְּרֹאשׁוֹן: (טו) וַיִּקְרַב אֶת־הָעֹלָה וַיַּעֲשֶׂהָ
כַּמִּשְׁפָּט: שני (יז) וַיִּקְרַב אֶת־הַמִּנְחָה וַיִּמְלֵא
כַּפּוֹ מִמֶּנָּה וַיִּקְטֹר עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִלֶּבֶד עֹלֹת
הַבֶּקֶר: (יח) וַיִּשְׁחָט אֶת־הַשּׁוֹר וְאֶת־הָאֵיל זָבַח
הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעֵם וַיִּמְצְאוּ בְנֵי אֶהֱרֹן אֶת־

LEVITICO IX

sero a brano a brano, e la testa, ed egli l' arse sull' altare. (14) E lavò le interiora, e le gambe, e le arse sull' altare, col (restante del) l' olocausto. (15) Indi fece avvicinare il sacrificio del popolo, e preso il capretto destinato per sacrificio d' asperzione, per conto del popolo, lo scannò, e ne fece le aspersioni, come (avea fatto) dell' antecedente. (16) E fece appressare (gli animali destinati per) l' olocausto, e lo fece secondo il rito. (17) E fece accostare l' offerta farinacea, e se n' empì la mano, e l' arse sull' altare, oltre all' (offerta farinacea dell') olocausto mattutino. (18) Indi scannò il bue ed il montone, destinati per sacrificio di contentezza per conto del popolo, e i figli d' Aronne gliene presentarono il sangue, cui egli sparse sull' altare, all' in-

הָרֵם אֵלָיו וַיִּזְרְקוּהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: (יט)
וְאֶת־הַחֲלָבִים מִן־הַשּׁוֹר וּמִן־הָאֵיל הָאֵלִיָּה
וְהַמִּכֶּסֶה וְהַכִּלְיֹת וַיִּתֵּרֶת הַכֶּבֶד: (כ) וַיִּשְׂמוּ
אֶת־הַחֲלָבִים עַל־הַחֲזוֹת וַיִּקְטֹר הַחֲלָבִים
הַמִּזְבֵּחַ: (כא) וְאֶת הַחֲזוֹת וְאֵת שׂוֹק הַיָּמִין
הַנֶּיֶף אֶהְרֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
מֹשֶׁה: (כב) וַיִּשָּׂא אֶהְרֵן אֶת־יָדָיו אֶל־הָעָם
וַיְבָרְכֵם וַיֵּרֶד מֵעֵשֶׂת הַחֲטָאֹת וְהֶעֱלָה
וְהִשְׁלָמִים: (כג) וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־אֱהֹל

LEVITICO IX

torno. (19) Come pure (gli presentarono) i sevi, (staccati) dal bue, e dal montone la coda, e quel (sevo) che ricopre le (interiora), e i reni, e la rete del fegato. (20) Posero i sevi sopra i petti, ed egli arse i sevi sull'altare. (21) E dei petti e della gamba destra fece Aronne la dimenazione innanzi al Signore, come comandò Mosè. (22) Indi Aronne alzò le sue mani verso il popolo, e li benedisse; poi venne giù, dopo aver fatto il sacrificio d'aspersione, e l'olocausto, ed il sacrificio di contentezza. (23) E Mosè ed Aronne entrarono nel padiglione di con-

על המזבח ונבא ראש של מעלה כקטרו (רש"ס). (כג) ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם: אחר שענד אהרן עבודתו ככנס משה עמו, כניכול להעמידו לפני המלך ולבקש מלפניו שירצהו, או לשמוע אם הוא רצוי לפניו, ואז כתבשר סיומו רצוי לפניו, והורשה לנרך את העם, ואז ילאו ונרכו את העם, מיד נראה כבוד ה'.

(*) דע ק'

מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת־הָעָם וַיֵּרָא כְבוֹד־
 יְהוָה אֶל־כָּל־הָעָם: ^(כד) וַתֵּצֵא אִשׁ
 מִלְּפָנַי יְהוָה וַתֹּאכַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֶת־הָעֹלָה
 וְאֶת־הַחֲלָבִים וַיֵּרָא כָּל־הָעָם וַיִּרְאוּ וַיִּפְּלוּ
 עַל־פְּנֵיהֶם:

,

(כד) וַיִּקְחוּ בְנֵי־אֶהֱרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ
 מִחֶתְתּוֹ וַיִּתְּנוּ בָהֶן אִשׁ וַיִּשְׂמוּ עָלֶיהָ קִטְרֶת

LEVITICO IX-X

gregazione, e ne uscirono, e benedissero il popolo; e la maestà del Signore apparve a tutt' il popolo. (24) Ed uscì un fuoco d' innanzi al Signore [cioè dal luogo santissimo], e consumò [istantaneamente] sopra l' altare gli olocausti e i sevi; e tutt' il popolo, ciò veduto, alzarono un grido, e si gettarono sulla propria faccia.

X

(1) Indi Nadàv ed Avihù, figli d'Aronne, presero ciascuno una paletta, e vi misero fuoco, e vi posero sopra del

(א) ויקריבו לפני ה' אש ורח: לא היחס כוונתם להקטיר קטרת של שזר
 (כדעת רש"ם וכמו שהאמנתי גם אני זה עשרים שנה, עיני בכורי עמים הקפ"ח

וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי יְהוָה אִשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה
 אוֹתָם: (ב) וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה וַתֹּאכַל
 אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי יְהוָה: (ג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 אֶל-אַהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר-דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר
 בְּקִרְבֵי אֶקְרֹשׁ וְעַל-פְּנֵי כָל-הָעָם אֶכְבֹּד וַיִּדַּם

LEVITICO X

profumo; presentando così innanzi al Signore un fuoco estraneo, ch'egli non aveva loro comandato. (2) Ed uscì un fuoco d'innanzi al Signore, e li consumò, e morirono innanzi al Signore. (3) E Mosè disse ad Aronne: Quest'è appunto ciò ch' il Signore ha pronunciato [cioè questa morte è in conformità coll' ammonizione altra volta fattaci dal Signore] con dire: In coloro che sono ammessi ad avvicinarsi mi mostrerò santo [vale a dire sovrumano, onnipossente, punendoli miracolosa-

עמוד קמ"ס), שאם כן מה מקום לשתי עזמות (ועיין במבאר ערך ראיות אחרות), אבל הקריבו קטרת שלא כזה ה', והיה מטאם מפני גאווה; כי לא הספיק להם להסיות משרתים לזניהם, ככתוב וימיתו בני אהרן את הדם אליו, ונקשו להראות שגם הם כהני ה' כאהרן, והואיל משה לא היה אותם לעשות שום עבודה פרטית, נחרו הם לענשם עבודה יקרה, והקריבו לפני ה' אש זרה. ולא אמר קטרת זרה, כי באמת לא היתה הקטרת זרה (עיין במבאר), אבל האש היתה זרה, ואם היתה ההקטרה הריא מומות משה, היה משה מודיעם שלא יקחו אש, כי מאת ה' תבוא האש, כמו שבאה לאכול העולה; אבל הם עשו מדעת ענשם, ובהיותם בלתי בטוחים שאלא אש ה' לאכול את הקטרת אשר לא היה, הולרכו להביא אש זרה. (ב) ותצא אש: אש אחרת, לא האש שאכלה העולה (כדעת רש"ס), שאם כדבריו ותלוא האש היה לו לומר, ועיין רכ"ו בפסוק הקודם. (ג) הוא אשר דבר ה': אין לודך לבקש סימן דבר, כי כהמו ומתי אש לבן אלכך כאשר דבר ה', והכוונה: דע כי כך גזרה מחמתו ית', להתקדש להראות קדושתו וגדולתו בהענישו את בקריו הקרובים אליו, וזה למען כל העם ישמעו ויראו, וידינו ק"ו בענשם (עיין רש"י); והכני מבטל מה שכתבתי על המקרא הזה בנכורי

אֶהְרֵן: (ה) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל-מִשְׁאֵל וְאֶל
 אֶלְצָפָן בְּנֵי עֲזִיָּאֵל דָּד אֶהְרֵן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
 קָרְבוּ* שָׂאוּ אֶת-אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי-הַקֹּדֶשׁ
 אֶל-מַחוּץ לַמַּחֲנֶה: (ו) וַיִּקְרְבוּ וַיִּשָּׂאֵם בְּכַתְנֹתָם
 אֶל-מַחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה: (ז)
 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אֶהְרֹן וְלֹאֲלֵעֶזֶר וְלֹאֲיִתְמָר
 בְּנָיו רֵאשִׁיכֶם אֶל-תְּפִרְעוֹ וּבְגָדֵיכֶם לֹא-
 תִפְרְמוּ וְלֹא-תִמְתּוּ וְעַל כָּל-הָעֵדָה יִקְצֹף
 וְאֲחֵיכֶם כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת-הַשְּׂרֵפָה
 אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוָה: (ח) וּמִפְּתָח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא

LEVITICO X

mente ove manchino ai loro doveri], e con ciò incuterò ri-
 spetto a tutt' il popolo. — Ed Aronne tacque [si rassegnò].
 (4) Indi Mosè chiamò Misciaèl ed Elsafan, figli di Uzziel zio
 d'Aronne, e disse loro: Appressatevi, trasportate i vostri fra-
 telli [cioè congiunti] lungi dal Santuario, fuori del campo.
 (5) Essi s' avvicinarono, e li trasportarono nelle loro tonache
 al di fuori del campo, come ordinò Mosè. (6) E Mosè disse ad
 Aronne, e ad Eleazzaro ed Ithamàr suoi figli: Non vi scapi-
 gliate il capo, e non vi sdrucciate i panni, altrimenti morrete,
 e la congrega tutta incorrerà nell'ira (del Signore). I vostri
 fratelli poi, (cioè) tutta la casa d'Israel, possono piangere (la
 morte di) quelli ch' il Signore ha abbruciati. (7) E dall' in-

(*) הַקּוֹרָא יַעֲמִים הַגִּרִּישׁ קוֹדֶם הַמִּלִּישָׁא וְשָׂמִיכִים עַל הַבַּיִת.

תִּצְאוּ פֶּן־תָּמְתוּ כִּי־שֶׁמֶן מִשְׁחַת יְהוָה עֲלֵיכֶם
 וַיַּעֲשׂוּ כַדְבָר מֹשֶׁה: פ (ח) וַיְדַבֵּר יְהוָה
 אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: (ט) יַיִן וְשֵׁכָר אֶל־תִּשְׁתְּ ו
 אֶתְּהָ וּבְנֵיךָ אֶתְּךָ בְּבָאֲכֶם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד
 וְלֹא תִמְתּוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: (י) וְלֹהֲבִדִּיל
 בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטְּמֵא וּבֵין
 הַטְּהוֹר: (יא) וְלִהְיוֹרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת

LEVITICO X

gresso del padiglione di congregazione non uscite, altrimenti morrete, poichè avete sopra di voi l'olio d'unzione del Signore. — Ed essi s'attenero all'ordine di Mosè. (8) Ed il Signore parlò ad Aronne con dire: (9) Vino, o (altro) liquore inebbricante, non berai, nè tu, nè i figli tuoi, quando entrerete nel padiglione di congregazione, altrimenti morrete: statuto perpetuo per tutte l'età avvenire. (10) Come pure quando avrete a distinguere [a decidere] tra quel ch'è sacro, e quel che non lo è, e tra l'impuro ed il puro; (11) O d'insegnare

העמים תקפ"ח עמוד קכ"ה. (ט) יין ושכר אל תשת: לא שכר ואניהוא
 חטאו מפני שכרות, כי לא יאמון שמתו יין בנקר השכס ניום הנורא הסוא; אבל
 מפני שמתו על שהסיפו דבר אשר לא נזה אומם ה', רזה ה' לזרו את אהרן ואת
 בניו שיהיו זכרים בעניני העבודה, שלא להקליף אפי' דבר קטון, והנה הוא כאלו
 אמר ידעתי כי מהיום והלאה לא חזירו עוד לעשות דבר מדעתכם, אך הכני מנוס
 אחכם שחזרו גם מן השגה, ולפיכך לא תשתו יין ושכר בנזאכם אל אהל מועד,
 שמה חזרו לשנות זום דבר, ולא לבד חזרו נזה במעשה העבודה, אלא גם כשתרו
 הוראה לאחרים בעניני קדש וחול עמא וטהור או נשאר קפי ה', חזרו שלא לשנות מן
 טעמו בנוראה ומטאחם לה'. (ט, י, יא) בבאכם, ולהבדיל, ולהורות: השמים

כָּל־הַחֲקִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלֵיהֶם בְּיַד־
 מֹשֶׁה׃ פ רביעי (יב) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אֶהֱרֹן
 וְאֶל אֶלְעָזָר וְאֶל אֵיתָמָר בְּנֵי הַנּוֹתָרִים קְחוּ
 אֶת־הַמִּנְחָה הַנּוֹתֶרֶת מֵאִשֵּׁי יְהוָה וְאִכְלוּהָ
 מִצֹּת אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא׃
 (יג) וְאִכְלֹתֶם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כִּי חֻק־
 וְחֻק־בְּנֵיךָ הוּא מֵאִשֵּׁי יְהוָה כִּי־כֵן צִוִּיתִי׃
 (יד) וְאֵת חֵיהַ הַתְּנוּפָה וְאֵת י שׁוֹק הַתְּרוּמָה
 תֹאכְלוּ בְּמָקוֹם טָהוֹר אֹתָהּ וּבְנֵיךָ וּבְנֹתֶיךָ

LEVITICO X

ai figli d'Israel alcuno degli statuti, ch' il Signore ha loro ordi-
 nato col mezzo di Mosè. (12) E Mosè disse ad Aronne, e ad
 Eleazzaro e ad Ithamàr, suoi figli superstiti: Prendete l' offerta
 farinacea rimasta dopo la parte che ne fu arsa in sacrificio
 al Signore, e mangiatela in pani azzimi presso all' altare, poi-
 chè cosa santissima è. (13) La mangerete in luogo sacro, poi-
 chè è il tuo diritto e il diritto de' figli tuoi (da percepirsi)
 dai sacrifici da ardersi al Signore; poichè così mi fu coman-
 dato. (14) Ed il petto di dimenazione e la gamba di tributo

אסורה לכהנים בכל הפעולות המיוחדות להם, והם שלשה מינים, האחד הוא מעשה
 העבודה במקדש, והוא בנאכס אל אהל מועד, והשני ההוראה בעניני קדש וחול ועומא
 וטהור, בעניני העבודה ובית המקדש, כלומר לפסוק הדין כשילד איזה ספק לכהנים
 עומא, והשלישי הוא להורות את בני ישראל את כל המקום, להודיעם מה יעשו מה
 אסור ומה מותר, ואולי גם ההוראה בעניני הנרעת ככללת בפסוק השני, כי היא

אֶתְךָ כִּי־חִקְךָ וְחִק־בְּנֶיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי שְׁלָמֵי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (מז) שְׂוֹק הַתְּרוּמָה וְחִזָּה הַתְּנוּפָה
 עַל אֲשֵׁי הַחֲלָבִים יָבִיאוּ לְהִנִּיף תְּנוּפָה לְפָנַי
 יְהוָה וְהָיָה לְךָ וּלְבִנְךָ אֶתְךָ לְחִק־עוֹלָם
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: חֲמִישִׁי (מז) וְאֵת שְׂעִיר

LEVITICO X

mangerete in luogo puro [cioè anche fuori del Tabernacolo], tu, e teco i tuoi figli e le tue figlie; poichè sono costituiti diritto tuo e de' figli tuoi (da percepirsi) dai sacrifici di contentezza dei figli d'Israel. (15) Eglino ne recheranno la gamba di tributo ed il petto di dimenazione, insieme ai sevi da ardersi in sacrificio, perchè ne sia fatta dimenazione innanzi al Signore, ed apparterranno a te, e teco ai figli tuoi, in diritto perpetuo, come il Signore ha comandato. (16) Mosè poi chiese conto del capro di sacrificio d'aspersione e seppe ch'era stato

להכדיל בין הטמא ובין הטהור. (מז) ואת שעיר החטאת: משמע שלא היה שם אלא שעיר אחד (והוא הכוזב למעלה ט' ג'), א"כ לא היה ראש חדש, ויום השמיני הוא שמיני בחדש, כי באחד לחדש הוקם המשכן וקודם יום השמיני ישבו שבעת ימים פתח אהל מועד, א"כ היה המשכן על עמוד; וגם לא היה שם שעיר הכשיל, א"כ הכשילאים התחילו להקריב קרבנותיהם אחד יום השמיני, וביום כלות משה להקים את המשכן לאו דווקא בזאתו היום, אלא לאחר המלואים, וכן כתוב שם מקובלת המזבח ביום המשח אותו, וא"כ כתוב אחרי המשח אותו. ור"ז לא אמרו (עיין רש"י) שהיו שם שלשה שעירים, אבל שנים מהם אכלו אותם מפני שהיו קדשי שעה, ורק שעיר ר"ח שרפו אותו מפני שהיה קדשי דורות; אך לפי הפשט כראה שהיה לו לפרש איזה שעיר דרש, ובאמרו סתם זאת שעיר החטאת משמע שלא היה שם אלא שעיר אחד. ומה שכתב רש"י בסוף פסוק שאחר זה שחטאת שמיני לא באה לכפרה, אין הדבר כן, שהרי למעלה ט' ז' כתוב ועשה את קרבן העם וכפר בעדם, וקרבן העם הוא שעיר עזים

הַחֲטָאת דָּרִשׁ דָּרִשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שֹׁרֵף וַיִּקְצֹף
עַל-אַלְעָזָר וְעַל-אִיתָמָר בְּנֵי אֹהֲרֹן הַנּוֹתֵדָם
לְאמֹר: (יז) מִדּוּעַ לֹא-אָכַלְתֶּם אֶת-הַחֲטָאת
בְּמָקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא וְאַתֶּה י
נָתַן לָכֶם לְשֵׂאת אֶת-עֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם
לִפְנֵי יְהוָה: (יח) הֲנִן לֹא-הוּבֵא אֶת-דָּמָה אֶל-
הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אֲכֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ
כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי: (יט) וַיְדַבֵּר אֹהֲרֹן אֶל-מֹשֶׁה הֲנִן

LEVITICO X

abbruciato; e si sdegnò con Eleazzaro ed Ithamar, figli superstiti d'Aronne, con dire: (17) Com'è che non avete mangiato il sacrificio d'aspersione nel luogo santo? mentr'esso è cosa santissima, ed è cosa che vi fu assegnata, perchè (mangiandola) abbiate ad assumere i peccati della congrega, e propiziare per essi innanzi al Signore. (18) Il suo sangue non fu già portato nell'interno del Santuario [nel qual caso il sacrificio d'aspersione doveva abbruciarsi, v. VI. 23]; dovevate dunque mangiarlo in luogo sacro, come ho prescritto. (19) Ed

ועגל וכבש (שם פסוק ג'). (יז) מדוע לא אכלתם: אע"פ שאתם אוכנים היא לכם לאכול הקטאת, כי כבר אמרתי לכם ראשכם אל תפגעו וגו', ומפניו חסל מועד לא תנא, כלומר שאין לכם למוש כלל למה שאירע לכם. (יט) הן היום הקריבו: אני עם ארבעה בני הקרבנו את קטאתנו ואת עולותנו לכפר בעדכו, ואע"פ כן קרו אחי כאלם שמו שני בני, א"כ הרי אין אכנתו רמים לפני המקום, וא"כ אם אכילת הקטאת היא כאשר אמרת לכפר על העדה, הימכן שנספר אכנתו על העדה כמיותנו

(*) דרש "ל" בראש שטה והוא חגי התורה בתצות.

הַיּוֹם הַקְּלִיבוּ אֶת־חַטָּאתְכֶם וְאֶת־עֲלֹתְכֶם לִפְנֵי
 יְהוָה וְתִקְרַאנָה אֹתִי כְּאֵלֶּה וְאֶכְלָתִי חַטָּאת
 הַיּוֹם הַיֵּיטֵב בְּעֵינַי יְהוָה: (כ) וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה
 וַיֵּיטֵב בְּעֵינָיו: פ ששי

LEVITICO X

Aronne disse a Mosè: Ecco oggi (i miei figli) presentarono innanzi al Signore il loro sacrificio d'aspersione ed il loro olocausto, e poi m'accaddero tali cose [cioè la morte di due figli]: se oggi stesso avessi mangiato sacrificio d'aspersione, poteva ciò piacere al Signore? [vale a dire: Colpito testè dall'ira celeste, come potrei credermi a Dio accetto, e degno di propiziare per altrui? E se ciò presumessi, tale mia arroganza potrebb'essa non irritare maggiormente la Divinità?] (20) Mosè udì, e gli piacque.

אנחנו כוּפִים לַמִּקּוֹס? ואם בכל זאת היינו אוכלים אותה והיינו מתזכרים בלבו שעדיין הרי אנו רְנוּיִים לַפְּנֵי וְהָי אנו כְּחַי לַכֹּפֶר עַל הָעֵם, הייטב בעיני ה'? הלא יותר חָבֵר צנו מחתו על זדון לבנו זה. ולדעת הכּוֹרס (וקרובין לזה דברי הרש"ם) הַכּוֹנֵה: אם כְּבַשְׁתִּי את נַעֲרֵי וְלֹא בְּכִיתִי כְּדִי לְהַלְדִּיק דִּין שָׁמַיִם בְּרַבִּים הייטב בעיני ה' לֹא כֹל את בָּשָׂר הַחַטָּאת מִחוּךְ שָׁמָּה וְכִתּוּ וְלָבִי מֵלֹא יַגִּן וְעָנָב, וּבָשָׂר קִדְשִׁים רָאוּ לֹא כֹל בְּשָׁמָּה וְלֹא כֹלֵם הַעֲבָדִים. וְאַחֲכַס לַפִּירוּשׁ זה יִקָּשֶׁה מֵה עֵינַי הֵן הַיּוֹם הַקְּרִיעוּ וְכו', וְהָי מֵשִׁיב שֶׁהַכּוֹנֵה הֵן הַיּוֹם הַיּוֹם הַרְאָשׁוֹן שֶׁהַקְּרִיעוּ, וְהָי רָאוּ שִׁיחִים לְבוּ יוֹם שָׁמָּה גְדוּלָה, וְכַסֵּךְ קָרוּ אוֹתִי כֹּלֵה, א"כ וכו', ועדיין קָשָׁה הַכּוּי את חַטָּאתְכֶם וְאֶת עוֹלֹתְכֶם אֲשֶׁר עַל כֵּן מִחֻיָּק אֲנִי בְּפִירוּשִׁי.

יא

(א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן
 לֵאמֹר אֱלֹהִים: (ב) דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
 זֹאת הַחַיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר
 עַל־הָאָרֶץ: (א) כָּל־י מִפְּרֶסֶת פְּרָסָה וְשִׁסְעַת
 שִׁסְעַת פְּרֶסֶת מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֲתֶרָה

LEVITICO XI

XI

(1) Ed il Signore parlò a Mosè e ad Aronne, con dire ad essi: (2) Parlate ai figli d'Israel, con dire: Sono questi gli animali che potrete mangiare, fra tutte le bestie [quadrupedi] esistenti sulla terra. (3) Qualunque tra i quadrupedi è fornito d'unghia, ed ha una spaccatura di unghie [cioè che le ha fesse

(א) חיבורי חכילה להנדיל מן העמים וגם לרומם הכפא שאכילת הדברים
 המאוסים מביאה פחיתות כפא, ואין הטעם לשמירת הנריאות, כי אמנם צר הגמול
 הוא טוב לנריאות, והוא קנינ מאד לאכני המזרח. (ג) פרסח: ניסורן אחת כעין
 מנעל, לא נפרטים בכל חזנע כארכנת ושפן (רש"י צס). ושוסעת שסע: מובדלת
 הפרסה לשנים, ולא פרסה אחת שלמה כסוס וחמור. שם פרסה עיקר ענינו נקיעה,
 והוכח מתחלתו על פרסות הבהמות השוסעות וא"כ הואאל על פרסת הסוסים שאיננה
 שסועה, לפיכך חזר שאמר כל מפרסת פרסה הולך להסיף ושוסעת שסע להוציא
 הסוס והחמור, וע"כ חזר נפסוק ד' ומפרטי הפרסה על השוסעות לפי עיקר הוראת

תֹאכְלוּ: (ה) אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּעַלִי
 הַגֵּרָה וּמִמְּפָרְסֵי הַפְּרָסָה אֶת־הַגֹּמֶל כִּי־
 מִעֲלֵה גֵרָה הוּא וּפְרָסָה אֵינָנוּ מִפְּרִים טָמֵא
 הוּא לָכֵס: (ו) וְאֶת־הַשֶּׁפֶן כִּי־מִעֲלֵה גֵרָה הוּא
 וּפְרָסָה לֹא יִפְרִים טָמֵא הוּא לָכֵס: (ז) וְאֶת־
 הָאֲרֻנְבַת כִּי־מִעֲלַת גֵּרָה הוּא וּפְרָסָה לֹא
 הַפְּרִיסָה טָמֵאָה הוּא לָכֵס: (ח) וְאֶת־הַחֲזִיר
 כִּי־מִפְּרִים פְּרָסָה הוּא וְשָׁמַע וְשָׁמַע פְּרָסָה

LEVITICO XI

in due], ed è ruminante; quello potrete mangiare. (4) Questi però non mangerete tra i ruminanti ed i bisulchi; il cammello, poichè è ruminante, ma non ha l'unghia fessa, impuro è per voi. (5) Ed il coniglio [?], poichè ruminava, ma non ha l'unghia fessa, impuro è per voi. (6) E la lepre, poichè ruminava, ma non ha l'unghia fessa, è impura per voi. (7) Ed il porco, poichè è fornito d'unghia, ed ha spaccatura di unghia,

פחיתה. (ח) חשפן: הוא coniglio, והוא שוכן בסלעים (מהללס ק"ד י"ח. משלי
 ל' כ"א), וכן בלשון רומי cuniculus שענינו שפן ענינו ג"כ מחלות עפר, ואולי גם
 בלש"ק שפן, מענין כפן על שם שהוא כפפן וכסתר בנקיקי הסלעים, רדע כי Scheuzer
 בספרו Physique sacrée וכן Valmont de Bomaf בספר Dictionnaire d'Histoire na-
 turelle לחורים כי גם coniglio מעלה גרה. (ז) הארנבת: הוא lepre, והוא מעלה
 גרה, וכן כתב Linnaeus לחורים, חש"פ שזין לו אסטומכא כפולה, כמו שאר מעלי
 הגרה. (ח) ובבבלתם לא תגעו: כמו למטה בסוק י"א ואת נבלתם חשקת, כשחזרו

וְהוּא גֵרָה לְאִיגָר טָמֵא הוּא לָכֵם: (ח) מִבְּשָׂרָם
 לֹא תֹאכְלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגְעוּ טָמְאִים הֵם
 לָכֵם: (ט) אֶת־זֶה תֹאכְלוּ מִכָּל אֲשֶׁר בַּמַּיִם
 כָּל אֲשֶׁר־לוֹ סַנְפִיר וְקִשְׁקֶשֶׁת בַּמַּיִם בַּיַּמִּים
 וּבְנַחְלִים אַתֶּם תֹּאכְלוּ: (י) וְכֹל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ
 סַנְפִיר וְקִשְׁקֶשֶׁת בַּיַּמִּים וּבְנַחְלִים מִכָּל שְׂרָץ
 הַמַּיִם וּמִכָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר בַּמַּיִם שֶׁקֶץ הֵם
 לָכֵם: (יא) וְשֶׁקֶץ יִהְיוּ לָכֵם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ
 וְאֶת־נִבְלָתָם תִּשְׂקְצוּ: (יב) כָּל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ

LEVITICO XI

ma non è ruminante, impuro è per voi. (8) Della loro carne non mangerete, ed il loro cadavere non toccherete [volendo poi mangiare cosa sacra, o entrare nel Tempio]: impuri sono per voi. (9) Questi (animali) potrete mangiare fra tutti quelli che sono nell'acqua: tutti quelli che hanno pinne e squamme, (viventi) nell'acqua, nei mari (cioè), o nei torrenti; quelli mangerete. (10) E tutti quelli che non hanno pinne e squamme, (viventi) nei mari, o nei torrenti, di qualunque specie brulicante [esclusivamente] nell'acqua, e d'ogni specie d'esseri viventi che sono nell'acqua [compresi gli anfibj], cose abborrite sono per voi. (11) Ed abborriti devono essere da voi: della loro carne non mangerete, ed il loro cadavere

לפיות טהורים לחכול קדשים או לבח אל המקדש לא תגעו זכבלתם. (ח) מכל שרץ
 הַמַּיִם: שאינם חיים חלל נמים. וּמִכָּל נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר בַּמַּיִם: האכזביים שֶׁסָּס
 חיים גם נמים (רמב"ם). (יא) ואת נבלתם תשקצו: למי ההלכה אין לו ענין,

סַנְפִּיר וְקִשְׁקֶשֶׁת בַּמַּיִם שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם:
 (י"ג) וְאֶת־אֵלֶּה תִּשְׁקְצוּ מִן־הָעוֹף לֹא יֵאָכְלוּ
 שֶׁקֶץ הֵם אֶת־הַנֶּשֶׁר וְאֶת־הַפֶּרֶס וְאֶת־הָעֹזְנִיהַ:
 (י"ד) וְאֶת־הַדְּבָאָה וְאֶת־הָאִיָּה לְמִינָהּ: (מ"ו) אֵת
 כָּל־עֹרֵב לְמִינוֹ: (מ"ז) וְאֵת בַּת הַיַּעֲזֵנָה וְאֶת־
 הַתַּחֲמָס וְאֶת־הַשְּׁחָף וְאֶת־הַנֶּץ לְמִינֵהוּ:
 (י"ח) וְאֶת־הַכּוֹס וְאֶת־הַשֶּׁלֶךְ וְאֶת־הַיִּנְשׁוּף:
 (י"ט) וְאֶת־הַתְּנִשְׁמֶת וְאֶת־הַקָּאֵת וְאֶת־הַרְחָם:
 (כ"ו) וְאֵת הַחֲסִידָה הָאֲנָפָה לְמִינָהּ וְאֶת־

LEVITICO XI

abborrirete. (12) Ogni animale acquatico, che non ha pinne e squamme, abborrito è per voi. (13) Questi poi abborrirete tra i volatili, non si mangeranno, cose abborrite sono: l'aquila, l'aquila marina, e l'aquila nera. (14) Il nibbio, e lo smeriglio, colle varie sue specie. (15) Ogni corvo, colle varie sue specie. (16) E lo struzzo, ed il falcone, ed il gabbiano, e lo sparpiero colle varie sue specie. (17) Ed il pellicano, ed il mergo, ed il gufo. (18) Ed il cigno, ed il cuculo, e l'avoltojo. (19) E la cicogna, il pappagallo, colle varie sue specie, e l'upupa, ed il pipistrello.

ולפי הפסע דגים טמאים מטמאים בנותם. (י"ג) פֶּרֶס: מן פרס שענינו בקיעה.
 עֹזְנִיהַ: לשון עז בתוספת כ"ן במקום אות הכפל, על דרך מעוּזִיָּס. (י"ד) אִיָּה: מין
 gli sparpieri di cui gli falcone jaja בקולו נץ: מין שלשן כילו, מין
 occhi sono scintillanti nel buio, Virey. II, 300. (י"ז) כּוֹס: גיש מתחת לפיו כמין
 שק או כוס שמלא מים דגים. (י"ח) קָאֵת: cuculo שמשמע קיקו. (י"ט) עֲמִלָּה: אינו

הַדּוֹכִיפֶת וְאֶת־הַעֲטָלָף: (ט) כָּל שֵׁרֶץ הָעוֹף
הַהֵלֶךְ עַל־אַרְבַּע שִׁקְזָן הוּא לָכֶם: (כא) אֲךָ
אֶתֶּזֶה תֹאכְלוּ מִכָּל שֵׁרֶץ הָעוֹף הַהֵלֶךְ עַל־
אַרְבַּע אֲשֶׁר־לֹא כְרָעִים מִמַּעַל לְרַגְלָיו לִנְתֹר
בְּהֵן עַל־הָאָרֶץ: (כב) אֶת־אַלֶּה מֵהֶם תֹאכְלוּ
אֶת־הָאֲרָבָה לְמִינּוּ וְאֶת־הַסְּלָעַם לְמִינֵהוּ
וְאֶת־הַחֲרָגָל לְמִינֵהוּ וְאֶת־הַחֲנָב לְמִינֵהוּ:
(כג) וְכֹל שֵׁרֶץ הָעוֹף אֲשֶׁר־לוֹ אַרְבַּע רַגְלַיִם
שִׁקְזָן הוּא לָכֶם: (כד) וְלֹאֶלֶה תִטְמְאוּ כֹל־
הַנִּגַּע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־הָעֶרֶב: (כה) וְכֹל־

LEVITICO XI

(20) Qualunque brulicante volatile, camminante sopra quattro (piedi), cosa abborrita è [esser deve] per voi. (21) Questi solamente potrete mangiare fra tutti i brulicanti volatili camminanti su quattro (piedi): quelli che hanno gambe al disopra dei piedi, colle quali saltare sopra la terra [cioè che hanno quattro zampe, ed altre due posteriori, più lunghe e saltatorie]. (22) Questi potrete mangiarne: la locusta, colle varie sue specie: il solàm, colle varie sue specie; l'hhargòl, colle varie sue specie, ed il grillo, colle varie sue specie. (23) Ed ogni (altro) brulicante volatile, avente quattro piedi, cosa abborrita è per voi. (24) E dai seguenti contrarrete impurità, chiunque ne tocca il cadavere sarà impuro sino a notte. (25) E chiu-

(*) לו קרי.

הַנִּשְׂא מִנְבִלְתָם יִכְבֶּם בְּגִדְוֹ וְטָמֵא עַד־
הָעָרֶב: (כו) לְכֹל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הוּא מִפְּרֹסֶת
פְּרָסָה וְיִשְׁסַע וְאִינָנָה שִׁסְעַת וְגִרָה אִינָנָה
מֵעֵלָה טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל־הַנִּגְנַע בָּהֶם
יִטְמָא: (כז) וְכֹל־הוֹלֵךְ עַל־כַּפָּיו בְּכֹל־הַחַיָּה
הַהֹלֶכֶת עַל־אַרְבַּע טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל־
הַנִּגְנַע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־הָעָרֶב: (כח) וְהַנִּשְׂא
אֶת־נִבְלָתָם יִכְבֶּם בְּגִדְוֹ וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב

LEVITICO XI

que alza (anche senza contatto) del loro cadavere, si laverà i panni, e sarà impuro sino a notte. (26) Tutte le bestie fornite d'unghia, che (in essa) non hanno spaccatura, nè sono ruminanti; sono impure per voi, chiunque le tocca (morte), sarà impuro. (27) Quelli poi fra gli animali quadrupedi, che camminano sulle proprie mani [cioè che hanno le piante divise in dita], sono impuri per voi, chiunque ne tocca il cadavere sarà impuro sino a notte. (28) E chi alza il loro cadavere, si laverà i panni, e sarà impuro sino a notte: (quegli animali)

עוף אצל הוא דומה לעוף, לפיכך נזכר באחרונה (וקרוב לזה רכ"ה). (כו) לכל הבהמה אשר היא מפרסת פרסת ושסע איננה שוסעת: הם הכוס והסמור והינרו (רכ"ה). לכל הבהמה: הוא פירוט ולא לה טמאה, ומשנת רמב"ן איכס כלום כי טמאים הם לכם הוא כלל שאמר הפרט, וכאילו כתוב לכל הבהמה אשר היא וכו' טמאה, כי טמאים הם לכם, (וכיוצא בזה בפסוק כ"ז וכו'), כך כ"ל דקדוק לשון המקרא, אע"פ שלא תרגמתי כן. (כו) כל הולך על כפיו: כל אדם שאין להם

טְמֵאִים הָמָּה לָכֶם: ס (כט) וְזֶה לָכֶם הַטְּמֵא
 בְּשָׂרָן הַשָּׂרָץ עַל־הָאָרֶץ הַחֲלָד וְהַעֲכָבֵר
 וְהַצֵּב לְמִינֵהוּ: (ל) וְהָאֲנָקָה וְהַכֶּחַ וְהַלְטָאָה
 וְהַחֲמָט וְהַתְּנַשְׁמַת: (לא) אֵלֶּה הַטְּמֵאִים לָכֶם
 בְּכָל־הַשָּׂרָץ כָּל־הַנִּגְעַ בָּהֶם בְּמָתָם יִטְמָא
 עַד־הָעָרֵב: (לב) וְכָל אֲשֶׁר־יִפֹּל עָלָיו מֵהֶם
 בְּמָתָם יִטְמָא מִכָּל־כְּלִי־עֵץ אוֹ בְּגָד אוֹ־עוֹר
 אוֹ שֶׁק כָּל־כְּלִי אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה מְלֹאכָה בָּהֶם
 בַּיָּמִים יוֹבֵא וְטָמָא עַד־הָעָרֵב וְטָהַר: שביעי

LEVITICO XI

sono impuri per voi. (29) Questi poi sono impuri per voi tra
 i brulicanti [piccoli quadrupedi] che brulicano sopra la terra:
 la donnola, ed il sorcio, ed il rospo, colle varie sue specie.
 (30) E la botta dal suono lugubre, e la talpa, e la luerta, e
 la tartaruga, ed il camaleonte. (31) Questi son quelli che sono
 impuri per voi fra tutt' i brulicanti [piccoli quadrupedi]; chiun-
 que li tocca dopo morti, sarà impuro sino a notte. (32) Come
 pure ogni oggetto, sul quale venga a cadere alcuno di quelli,
 dopo morto, sarà impuro: sia qualsiasi arnese di legno, o di
 tela, o di pelle, o di (tela da) sacco; qualunque arnese, di cui
 si faccia qualche uso; verrà immerso nell'acqua, e resterà

פרסה (נסורן כמין מנעל), אך חלוקי חנבעות ככלב ושאר חיות (רכ"הו). (ל) והכח:
 בתרגום סורי חולדא, וחולדא נסורי הוא טלפא, ונלשון השיר נקרא חפרפרות, אבל
 החולד הוא חולדה שנ"ל והוא donnola. ודחמט: אמורים lumaca, אך זה איננו
 ערף, כי אין לו רגלים, ואכי אמור שהוא testudo, עלשון קומטכא נסורי שהוא pro-

fel

(לז) וְכֹל-כְּלִי-חֶרֶשׁ אֲשֶׁר-יִפֹּל מֵהֶם אֶל-תּוֹכוֹ
 כָּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא וְאֹתוֹ תִשְׁבְּרוּ: (לח)
 מִכָּל-הָאֵכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו
 מֵיָם יִטְמָא וְכֹל-מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה בְּכֹל-
 כְּלִי יִטְמָא: (לח) וְכֹל אֲשֶׁר-יִפֹּל מִנְבֵלָתָם ו
 עָלָיו יִטְמָא תַנּוּר וְכִירִים יִתֵּן טְמֵאִים הֵם
 וטְמֵאִים יִהְיוּ לָכֶם: (לז) אַךְ מֵעַן וְבוֹר מְקוּהָ-
 מַיִם יִהְיֶה טָהוֹר וְנִגְעַ בְּנֵבֵלָתָם יִטְמָא: (לח) וְכִי

LEVITICO XI

impuro sino a notte, indi sarà puro. (33) E se alcuno ne cade entro ad un vaso di terra; tutto ciò che v'è dentro sarà impuro, ed esso [il vaso] romperete. (34) Qualunque oggetto commestibile, che abbia toccato acqua, diverrà impuro [trovandosi in vaso di terra, in cui sia caduto uno di quegli animali]; come pure qualsisia liquido potabile, esistente in alcun vaso, diverrà impuro [cadendovi dentro un animale impuro]. (35) Ed ogni cosa, sulla quale cada (qualche pezzo) del loro cadavere, diverrà impura; se è un forno, o un fornello, si farà in pezzi. Sono impuri, ed impuri saranno per voi. (36) Però una fonte, o una cisterna, (qualunque) ricettacolo d'acqua [che non sia mobile], sarà puro; e (tuttavia) chi tocca il loro cadavere [anche in acqua] diverrà impuro. (37) Se cade del loro

pugnaeculum. (לח) תנור וכרים יתן: אע"פ שקבועים בקרקע מקבלים טומאה גם כי בעלמא חין טומאה במחוצר, (ע' רכ"הו). (לז) ונוגע בנבלתם: מי שהוא בתוך המים (במעין ובור) וגם נגע בנבלה, ואפי' הנבלה היא בתוך המים חין לומר שהמקוב מניל מלקבל טומאה (הלל בת"כ, ע' רכ"הו). (לח) על כל זרע וזרוע: לטבר את

יִפֹּל מִנְבִלְתָם עַל־כָּל־זֶרַע זֶרַע אֲשֶׁר יִזְרַע
 טְהוֹר הוּא: (לח) וְכִי יִתֵּן מִים עַל־זֶרַע וְנָפַל
 מִנְבִלְתָם עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֶם: ס (לט) וְכִי
 יָמוּת מִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־הִיא לָכֶם לֹא־אֲכָלָהּ
 הַנֶּגֶע בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד־הָעֶרֶב: (מ) וְהֹאֲכַל
 מִנְבִלְתָהּ יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב
 וְהַנִּשְׂאָ אֶת־נִבְלָתָהּ יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־
 הָעֶרֶב: (מא) וְכֹל־הַשְּׂרָץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ
 שֶׁקֶץ הוּא לֹא יֵאָכֵל: (מב) כֹּל הוֹלֵךְ עַל־גְּחֹזִן
 וְכֹל י הוֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע עַד כָּל־מְרִבָּה רַגְלָיִם

LEVITICO XI

cadavere sopra il prodotto di qualsiasi vegetabile che sia stato seminato; (quel prodotto attaccato al suolo) è puro [non riceve impurità]. (38) Quando poi un prodotto vegetabile abbia toccato acqua, indi vi cada sopra (qualche pezzo) del loro cadavere; diviene impuro per voi. (39) Se una di quelle bestie che vi è permesso di mangiare, muore (da sè); chi ne tocca il cadavere sarà impuro sino a notte. (40) E chi mangiasse del suo cadavere, si laverà i panni, e sarà impuro sino a notte; e chi alza il suo cadavere, si laverà i panni, e sarà impuro sino a notte. (41) Ed ogni brulicante che brulica sulla terra, cosa abborrita è, non deve mangiarsi. (42) Sia che camminino in sul petto, o vadano sopra quattro (zampe), o ab-

(*) רכתי וקמי הסורס נאומיות.

לְכֹל־הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ עַל־הָאָרֶץ לֹא תֹאכְלוּם
 כִּי־שֶׁקֶץ הֵם: (מג) אֶל־תִּשְׁקְצוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם
 בְּכֹל־הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם
 וְנִטְמַתֶּם בָּם: (מד) כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי
 וְלֹא תִטְמְאוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכֹל־הַשָּׂרֵץ
 הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ: מַפְטָר (מה) כִּי אֲנִי יְהוָה
 הַמַּעֲלֶה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיֹת לְכֶם
 לֵאלֹהִים וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי:

LEVITICO XI

bianco molti piedi; insomma qualsiasi brulicante, che brulica sulla terra: non li mangerete, perchè sono oggetti da abborrirsi. (43) Non rendiate abborrevoli voi stessi per [cioè mangiando] alcuno degli animali brulicanti; e non vi rendiate impuri mediante essi, locchè vi abbrutirebbe. (44) Poichè io, il Signore, sono il vostro Iddio; quindi santificatevi, e siate santi, poichè santo io sono: e non vi rendiate impuri per alcun brulicante, che striscia sulla terra. (45) Poichè son io, il Signore, che vi trassi dalla terra d'Egitto, per essere il

המחונך לקרקע (רש"ם ורכ"ה). (מג) ונִטְמַתֶּם בָּם: מִן כְּטֻמְיָיִכוֹ בְּעֵינֵיכֶם (לחייב
 י"ד ג') (כפירוש י"א שהביא רש"ע), הוא שאמרת למעלה שאכילת המאכלים המזוקקים
 מביאה פיתוח בנפש, וכאילו היא יורדת ממעלת האדם למדרגת הבהמה, וכ"ש מדוע
 קשצנו כבהמה כטמינו בעיניכם.

(מ) וְזֹאת תֹּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף וְכֹל נֶפֶשׁ
 הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת בַּמַּיִם וְלִכְלֵ-נֶפֶשׁ הַשְּׂרָצָת
 עַל-הָאָרֶץ: (מ) לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין
 הַטָּהוֹר וּבֵין הַחַיָּה הַנֹּאֲכָלֹת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר
 לֹא תֹאכַל: פ פ פ

LEVITICO XI-XII

vostro Dio; siate dunque santi, poichè santo io sono. (46) È questa la legge intorno ai quadrupedi ed ai volatili, e ad ogni essere vivente che striscia nell'acqua, e ad ogni animale brulicante sulla terra. (47) Onde (sappiasi) distinguere tra l'impuro, ed il puro, e tra l'animale da mangiarsi, e l'animale che non si deve mangiare.

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>